

Deze Nieuwsbrief is een uitgave van de Kennisgroep Europees Strafrecht en Mensenrechten (KESM) van de rechtbank Amsterdam. In de Nieuwsbrief vindt u een maandelijks selectie van de belangrijkste ontwikkelingen, jurisprudentie, annotaties, artikelen en andere publicaties op het gebied van Europees Strafrecht. Klik op de hyperlinks om naar de documenten te gaan.

In deze Nieuwsbrief komen de volgende onderwerpen aan bod:

- [Artikel 3 EVRM: eventuele moeilijkheden omtrent verkrijging van een VOG als consequentie van straf voor minderjarige leidt niet tot volstreekte disproportionaliteit](#)
- [Artikel 5 EVRM: gelet op de omstandigheden geen sprake van vrijheidsbeneming bij elektronische detentie](#)
- [Artikel 6 EVRM: afwijzing van schadeclaim om onterecht doorgebrachte voorlopige hechtenis schending van onschuldpresumptie](#)
- [Artikel 8 EVRM: een door het gezag actief en sturend aangedrongen inmenging in het leven van verdachte door een getuige geldt als inmenging door het gezag zelf](#)
- [Artikel 10 EVRM: uitspraken van politicus druisen zodanig in tegen de grondwet en de beginselen van de democratische rechtsstaat dat ze niet beschermenswaardig zijn](#)
- [Terugkeerrichtlijn: geen gevangenisstraf bij onderschepping van illegale derdelander op doorreis aan buitengrens](#)
- [Uitlevering van Koerdische verdachte aan Turkije verboden wegens dreigende schending van artikel 3 EVRM](#)
- [Overlevering: levenslang als strafbedreiging geen beletsel voor overlevering wegens mogelijkheid tot herziening](#)
- [WOTS/WETS: Moment van verzoek tot overname van de tenuitvoerlegging bepalend voor de basis van de rechtshulprelatie](#)

ARTIKEL 3 EVRM: STRAFOPLEGGING AAN MINDERJARIGE ZEDENDELINQUENT EN HET VERKRIJGEN VAN EEN VOG

Hoge Raad 9 februari 2016, ECLI:NL:HR:2016:213

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: artikel 3 EVRM, verklaring omtrent het gedrag, grossly disproportionate straf

In onderhavige zaak heeft verdachte, terwijl hij minderjarig was, seksuele handelingen verricht met meisjes in de leeftijd van 13-15 jaar en heeft dit gefilmd. Het Hof heeft geoordeeld dat de gedragingen van verdachte kunnen worden gekwalificeerd als het vervaardigen en in bezit hebben van kinderporno in de zin van artikel 240b Sr en heeft hem veroordeeld tot jeugddetentie van drie maanden voorwaardelijk met een proeftijd van twee jaren, en een werkstraf van 100 uren, subsidiair 50 dagen jeugddetentie. Namens de verdachte is ter terechtzitting door zijn raadsman aangevoerd dat een veroordeling op grond van artikel 240b Sr onredelijk en onrechtvaardig zou zijn, nu deze voor verdachte in verhouding tot het ten laste gelede strafbare feit onevenredig grote problemen zou veroorzaken bij het verkrijgen van een Verklaring omtrent het gedrag (hierna VOG). Het hof is niet meegegaan in dit verweer van de raadsman. Het heeft ten aanzien van het verweer van de raadsman overwogen dat de beslissing over de verkrijging van een VOG is voorbehouden aan het Centraal Orgaan Verklaring Omtrent Gedrag namens de Minister van Justitie. Het Hof heeft daarbij overwogen dat het daarom niet kan oordelen over de juistheid of wenselijkheid van de weigering in verleden of toekomst van een VOG aan de verdachte. Het heeft gezien de feiten en omstandigheden in deze zaak evenmin aanleiding gezien zich daaromtrent in adviserende zin uit te spreken. Wel heeft het Hof rekening gehouden met de persoonlijke omstandigheden van verdachte. De negatieve gevolgen die verdachte in het kader van het VOG-beleid mogelijk zal ondervinden, hebben daarvan deel uitgemaakt. Tegen het vonnis van het Hof is door de raadsman cassatie ingesteld. Het tweede middel van de cassatie behelst de klacht dat het Hof art. 3 EVRM heeft geschonden, omdat de opgelegde straf, vooral vanwege de consequenties die daaraan zijn verbonden, als volstrekt disproportioneel (*grossly disproportionate*) moet worden aangemerkt. Aan verdachte zal volgens het middel in elk geval gedurende een zeer lange periode geen VOG worden verstrekt waardoor hij

het beroep van zijn keuze (ICT) nooit zal kunnen uitoefenen en in feite levenslang zal zijn uitgesloten van tal van andere beroepen. De Hoge Raad gaat hier evenwel niet in mee. Hij wijst het middel van de hand, omdat het ten onrechte ervan uitgaat dat een door verdachte gedane aanvraag van een VOG nooit zal worden ingewilligd, ook niet na bezwaar en beroep tegen een weigering. De Hoge Raad verwijst daarbij naar de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 5 september 2012.¹ In deze uitspraak heeft de Afdeling bestuursrechtspraak in beroep een beslissing tot weigering van een VOG vernietigd, omdat de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie de minderjarigheid van de betrokkene ten tijde van het plegen van de zedendelicten in het geheel niet had betrokken, terwijl uit eerdere uitspraken van de Afdeling juist volgde dat moet worden meegewogen of de gevolgen van een weigering niet evident disproportioneel zijn wegens het feit dat het zedendelict is begaan tijdens de minderjarigheid van de betrokkene, de aard en de zwaarte van het delict, de omstandigheden waaronder dit delict is begaan, en de hoogte van de opgelegde straf.

ARTIKEL 5 EVRM: GELET OP DE OMSTANDIGHEDEN GEEN SPRAKE VAN VRIJHEIDSBENEMING BIJ ELEKTRONISCHE DETENTIE

Rechtbank Noord-Holland 15 februari 2016, ECLI:NL:RBNHO:2016:1033

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: artikel 5 EVRM, artikel 89 Sv, vrijheidsbeneming, vrijheidsbeperking, schadevergoeding, elektronische detentie

In onderhavige zaak is de verzoeker op 15 augustus 2014 in verzekering gesteld, welke op 17 augustus 2014 is verlengd. Vervolgens is verzoeker op 20 augustus 2014 in bewaring gesteld, welke op 28 augustus 2014 is geschorst onder voorwaarden. Wegens overtreding van één van de voorwaarden is verzoeker op 12 oktober 2014 wederom aangehouden en heeft hij tot en met 15 oktober 2014 op het politiebureau verbleven. Gedurende de schorsing van de voorlopige hechtenis heeft verzoeker van 28 augustus 2014 tot 11 november 2014 onder elektronisch toezicht gestaan. Verzoeker is bij vonnis van de rechtbank Noord-Holland vrijgesproken. De verzoeker heeft naast een vergoeding voor de periode van de ondergane verzekering en voorlopige hechtenis en de kosten van de advocaat verzocht om vergoeding voor de periode waarin hij onder elektronisch toezicht stond. Hij heeft zich daarbij op het standpunt gesteld dat de opgelegde bijzondere voorwaarden, met name het gebiedsverbod gekoppeld aan elektronisch toezicht, zijn vrijheid sterk hebben beperkt. Veroordeelde mocht zijn woonadres alleen verlaten voor schoolbezoek, reclasseringsbezoek en gedurende twee uur per dag in het weekend. De raadsman van verzoeker heeft uitdrukkelijk verzocht te toetsen of sprake is geweest van vrijheidsbeneming in de zin van artikel 5 EVRM. Ten aanzien van de gevraagde vergoeding voor de dagen dat verzoeker onder elektronisch toezicht heeft gestaan overweegt de rechtbank als volgt. Op grond van artikel 89 Sv komt de verzoeker slechts een vergoeding bij vrijheidsbeneming toe. Bij elektronisch toezicht is er echter sprake van een vrijheidsbeperking en schade als gevolg hiervan komt dan ook niet op grond van artikel 89 Sv voor vergoeding in aanmerking.

Artikel 5 EVRM, vijfde lid, bepaalt dat een ieder die slachtoffer is geweest van een arrestatie of een detentie in strijd met de bepalingen van dit artikel recht heeft op schadeloosstelling. Uit de jurisprudentie volgt dat met name de concrete situatie van de betrokkene uitgangspunt moet zijn bij de beoordeling of er sprake is van het van zijn vrijheid beroofd zijn geweest. Daarbij zijn een aantal factoren van belang, zoals aard, duur, effecten en wijze van tenuitvoerlegging, alsmede de mate waarin de betrokkene autonoom kan functioneren en de mogelijkheid heeft eigen keuzes te maken. Tevens volgt uit de jurisprudentie dat het EHRM per concreet geval oordeelt of er sprake is van een vrijheidsbeperking, die onder het regime van artikel 2 van het Vierde Protocol van het EVRM valt, dan wel van een vrijheidsbeneming, die onder artikel 5 EVRM valt, waarbij het verschil tussen vrijheidsbeneming en vrijheidsbeperking meer gradueel is en niet zozeer een wezenlijk onderscheid. Verzoeker heeft op 28 augustus 2014 een locatiegebod opgelegd gekregen en is ter controle daarvan onder elektronisch toezicht gesteld. Met ingang van 11 november 2014 is deze voorwaarde vervallen. Gedurende de periode van 28 augustus 2014 tot 11 november 2014 had verzoeker de mogelijkheid de woning te verlaten voor schoolbezoek alsmede gedurende twee uur per dag in het weekend en kon hij thuis zijn sociale contacten ontvangen. De feiten en omstandigheden van deze concrete situatie brengen de rechtbank tot de conclusie dat gelet op de aard, duur, effecten en wijze van tenuitvoerlegging van deze vrijheidsbeperking, geen sprake is van vrijheidsbeneming in de zin van artikel 5 EVRM. Het verzoek om schadevergoeding voor de periode onder elektronische detentie wordt afgewezen.

¹ [ABRvS 5 september 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BX6537](#)

ARTIKEL 6 EVRM: ONSCHULDPRESUMPTIE EN AFWIJZEN VERGOEDING VOOR ONTERECHE TE VOORLOPIGE HECHTENIS

EHRM 16 februari 2016, nrs. 53465/11 en 9634/12 (Vlieeland Boddy en Lanni/Spanje)

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: artikel 6 EVRM, onschuldpresumptie, schadevergoeding, voorlopige hechtenis

De klagers Vlieeland Boddy en Lanni zijn staatsburgers van het Verenigd Koninkrijk respectievelijk Argentinië. Klager Vlieeland Boddy (hierna: de eerste klager) is op grond van een Europees aanhoudingsbevel op 16 februari 2005 op verdenking van drugshandel gearresteerd door de Franse politie. Na de arrestatie is hij overgeleverd aan de Spaanse rechterlijke autoriteiten. In Spanje is de eerste klager in voorlopige hechtenis gesteld en later op borgtocht vrijgelaten. Op 26 mei 2006 is hij van alle beschuldigingen vrijgesproken. Na zijn vrijspraak heeft hij zich tot het Spaanse Ministerie van Justitie gewend met een schadeclaim voor de periode van 139 dagen van voorlopige hechtenis. Zijn vordering is echter afgewezen. Als reden daarvoor heeft het Ministerie van Justitie de reden van vrijspraak aangevoerd, namelijk een gebrek aan voldoende wettig bewijs. De eerste klager heeft in Spanje tegen dit besluit beroep, hoger beroep en cassatie ingesteld bij de bestuursrechter. De vordering van de eerste klager is echter door geen enkele instantie toegewezen.

Klager Lanni (hierna: de tweede klager) is op 28 juli 2006 gearresteerd en in voorlopige hechtenis gesteld door de politie in Barcelona op verdenking van twee gekwalificeerde diefstallen.

Op 10 augustus 2006 is hij voorwaardelijk vrijgelaten en op 16 april 2007 is hij voorlopig buitenvervolgung gesteld wegens gebrek aan voldoende bewijs. De tweede klager heeft een compensatievordering ingediend bij het Spaanse Ministerie van Justitie voor de 14 dagen die hij in hechtenis heeft doorgebracht. Zijn verzoek is afgewezen. Hierop heeft de tweede klager zich tot de bestuursrechter gewend met het verzoek om een rechtelijke toetsing. De rechter in eerste aanleg heeft echter geoordeeld dat een voorlopige buitenvervolgungstelling ten faveure van de tweede klager zijn strafrechtelijke aansprakelijkheid niet afdoende uitsluit. Dit besluit is zowel door de rechters in hoger beroep als door het Spaanse constitutionele hof in stand gelaten.

Klagers hebben zich hierop gewend tot het EHRM. Zich baserend op artikel 6 EVRM hebben zij aangevoerd dat door de afwijzing van de schadeclaims voor de in voorlopige hechtenis doorgebrachte tijd, twijfel is gezaaid over hun onschuld en dat daarmee de onschuldpresumptie uit artikel 6 EVRM is geschonden. Het hof overweegt allereerst dat de onschuldpresumptie zoals neergelegd in artikel 6 EVRM wordt geschonden in geval een rechtelijke beslissing, zonder wettelijke vaststelling van schuld, uiting geeft aan het gevoel dat de betrokkene schuldig is. Daarop aansluitend merkt het hof op dat de werkingssfeer van artikel 6 EVRM zich niet slechts beperkt tot een strafrechtelijke procedure die in behandeling is, maar zich tevens uitstrekt over de verdere procedures voor zover die procedures een uitvloeisel zijn van het hoofdgeding waarin men als 'verdachte' wordt aangemerkt. Voorts overweegt het hof op dat in het kader van het beginsel van *in dubio pro reo*, geen kwalitatief verschil mag bestaan tussen een vrijspraak op basis van gebrek aan bewijs en een vrijspraak op basis van de overtuiging dat de onschuld buiten twijfel staat. Het hof concentreert zich vervolgens op de vraag of in onderhavige zaak het Spaanse ministerie en de Spaanse rechterlijke autoriteiten door de motivering van hun beslissingen en de door hen gebruikte termen ter motivering van hun beslissingen verdachtmakingen over de onschuld van de klagers hebben geuit. Met betrekking tot de eerste klager merkt het hof op dat het Spaanse Ministerie van Justitie ter afwijzing van het verzoek om schadevergoeding heeft overwogen dat volgens het oordeel van de Spaanse rechter klager niet was vrijgesproken op basis van ontlastend bewijs dat zijn onschuld bevestigde, maar wegens een gebrek aan voldoende bewijs dat zijn schuld aan de feiten kon aantonen.

Met betrekking tot de tweede klager merkt het hof op dat de Spaanse autoriteiten zijn vordering om schadevergoeding hebben afgewezen onder verwijzing naar de letterlijke interpretatie van de Spaanse wet inzake schadevergoedingen in strafzaken. Omdat volgens de Spaanse autoriteiten op grond van de wet geen mogelijkheid bestaat voor een schadevergoeding ter compensatie voor de in hechtenis doorgebrachte dagen nadat een verdachte *voorlopig* buitenvervolgung is gesteld, komt de tweede klager niet in aanmerking voor een vergoeding. Het hof overweegt allereerst dat het voorlopige karakter van de buitenvervolgungstelling niet doorslaggevend kan zijn. Uit rechtspraak van de hoogste Spaanse rechter volgt dat een beslissing als in het onderhavige geval gelijk gesteld wordt met een definitieve buitenvervolgungstelling en dezelfde gevolgen heeft als een vrijspraak. Bovendien kan in een geval als het onderhavige volgens de Spaanse wet geen definitieve buitenvervolgungstelling volgen. In elk geval is het Openbaar Ministerie niet in beroep gegaan tegen de voorlopige buitenvervolgungstelling en kan de tweede klager volgens de Spaanse wet niet in beroep gaan tegen die beslissing. Daarbij komt dat de Spaanse bestuursrechters de vordering van tweede klager niet hebben afgewezen vanwege het al dan niet voorlopige karakter van de buitenvervolgungstelling, maar er omdat er aanwijzingen bestaan dat de tweede klager de feiten heeft begaan, ook al heeft de onderzoeksrechter die aanwijzingen onvoldoende gevonden. Volgens het hof mag van de tweede klager niet worden verwacht dat hij zijn onschuld bewijst ter verkrijging van de door hem gevorderde compensatie en is het niet aan de *bestuursrechter* om in de schadevergoedingsprocedure om een conclusie te trekken over de schuld van de tweede klager die de *strafrechter* bij gebrek aan bewijs niet heeft kunnen trekken. Een en ander laat duidelijk blijken van twijfel over de onschuld van de tweede klager. De bestuursrechter had in de schadevergoedingsprocedure de voorlopige buitenvervolgungstelling moeten eerbiedigen, wat ook motivering daarvan was. In beide zaken hebben de rechterlijke autoriteiten de beslissing van het Ministerie van Justitie bevestigd en de motivering daarvan onderschreven en hebben zij dus die beslissing niet geremedieerd. Het hof concludeert dat er in beide zaken een schending van artikel 6 EVRM heeft plaatsgevonden.

**ARTIKEL 8 EVRM: EEN DOOR HET OPENBAAR GEZAG ACTIEF EN STUREND AANGEDRONGEN
INMENGING IN HET LEVEN VAN VERDACHTE DOOR EEN GETUIGE GELDT ALS INMENGING
DOOR HET GEZAG ZELF**

Gerechtshof 's-Hertogenbosch 29 januari 2016, ECLI:NL:GHSHE:2016:242

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: recht op privacy, artikel 8 EVRM, recht op een eerlijk proces, artikel 6 EVRM, private agent, niet-ontvankelijkheid OM

In onderhavige zaak is verdachte bij vonnis van de rechtbank 's-Hertogenbosch van 10 november 2010 veroordeeld tot een gevangenisstraf van 14 maanden met aftrek van voorarrest voor het samen met anderen opzettelijk aanwezig hebben van ongeveer 40 kilogram hennep, het voorhanden hebben van een veerdrukwapen, het voorhanden hebben van een stroomstootwapen en het witwassen van geldbedragen. Ter terechtzitting in hoger beroep is nadrukkelijk de ontvankelijkheid van het OM aan de orde gesteld. De reden daarvoor is gelegen in het onderzoek dat is gedaan en de wijze waarop het bewijs is vergaard. Op 20 april 2010 heeft de ex-vriendin van verdachte, hierna getuige, er melding van gemaakt dat verdachte betrokken was bij een hennepkwekerij en dat zij van hem had gehoord dat de volgende dag geogost zou worden. Op 26 september 2012 heeft de getuige tegenover de raadsheer-commissaris zeer gedetailleerd verklaard over samenwerking met de politie. Tevens heeft zij zich ten overstaan van de Raad voor de Kinderbescherming uitgelaten over de samenwerking. In haar verklaringen heeft ze onder meer naar voren gebracht dat de politie zei dat ze met bewijzen moest komen tegen verdachte en dat de politie om specifiek bewijs heeft verzocht. Ze heeft haar telefoon laten uitlezen door de politie en heeft de verdachte op aanwijzing van de politie gevolgd. Tevens heeft ze geluidsopnames gemaakt van verdachte welke zij heeft gedeeld met de politie. De getuige had contact met verschillende politieagenten en haar is door de politie de toezegging gedaan dat ze geholpen en beschermd zou worden. Op 17 januari 2013 is de getuige gehoord door de rechter commissaris. Tijdens dit verhoor is ze teruggekomen op de door haar bij de raadsheer-commissaris afgelegde verklaring en heeft zij verklaard dat de politie haar niet heeft verzocht om dingen uit te zoeken. De getuige zou op eigen initiatief contact hebben opgenomen met de politie en op eigen initiatief informatie hebben geleverd. De getuige is op 28 maart 2013 doodgeschoten. De verdediging heeft in hoger beroep aangevoerd dat de getuige in het onderzoek naar de mogelijke bezwarende verdenkingen jegens verdachte zou zijn 'gestuurd' door de politie en dat derhalve sprake zou zijn van een onbehoorlijke opsporing, hetgeen naar het oordeel van de verdediging dient te leiden tot de niet-ontvankelijkheid van het OM. Het hof overweegt dat de getuige weliswaar op 17 januari 2013 bij de rechter-commissaris heeft verklaard dat zij volledig op eigen initiatief onderzoek heeft gedaan en dat zij daarbij niet door de politie is gestuurd, maar dat daartegenover staat dat zij tegenover de raadsheer-commissaris op 26 september 2012 zeer gedetailleerd heeft verklaard over haar samenwerking met de politie en dat zij zich bovendien al in december 2010 heeft uitgelaten over die samenwerking ten overstaan van de Raad voor de Kinderbescherming. Het hof benadrukt tevens dat uit de bij de rechter-commissaris op 17 januari 2013 afgelegde verklaring naar voren komt dat de getuige bewijs heeft verzameld en dat vervolgens aan de politie overhandigd, terwijl daarvan geen mutaties of processen-verbaal zijn opgemaakt. Er zijn daarom in de visie van het hof sterke aanwijzingen dat in het vooronderzoek in deze zaak door de politie stappen zijn gezet die niet in het proces-verbaal zijn vastgelegd en die ondanks twee tussenarresten en herhaalde vragen van het hof niet of niet voldoende boven water zijn gekomen. Het hof overweegt dat het onderwerp dat aan de orde is, geen ondergeschikt punt betreft. Het gaat om de schending van de privacy van verdachte. De getuige heeft verklaard dat ze aan de politie geluidsopnames van gesprekken met de verdachte, telefoonberichten met hem en belangrijke observaties heeft doorgegeven. Gezien haar relatie met de verdachte, moet naar het oordeel van het hof worden geconcludeerd dat een min of meer compleet beeld is verkregen van bepaalde aspecten van het persoonlijke leven van de verdachte.² Het hof acht voldoende aanwijzingen aanwezig voor de juistheid van de verklaring van de verdachte waaruit blijkt dat de politie actief en sturend op dit particuliere onderzoek van de getuige heeft aangedrongen. Het overweegt dat zulks een zodanig cruciale rol in dat onderzoek oplevert, dat de inmenging in het persoonlijke leven van de verdachte door getuige kan gelden als een inmenging door het openbaar gezag. Het verwijst hierbij naar [de uitspraak van het EHRM van 8 april 2003](#).³ In deze zaak - eveneens "*characterised by the police setting up a private individual to collect evidence in a criminal case*" - wenste het EHRM niet te accepteren dat "*investigating authorities (...) evade their responsibilities under the Convention by the use of private agents*". Zich baserend op het voorgaande, concludeert het hof dat in onderhavige geval artikel 8 EVRM is geschonden.

Voor het antwoord op de vraag of er een inbreuk is gemaakt op het recht op een eerlijk proces in de zin van artikel 6 EVRM is bepalend of de procedure in zijn geheel - de wijze waarop het bewijs is vergaard inbegrepen - eerlijk is geweest. Factoren die daarbij van belang zijn, betreffen enerzijds de vraag in hoeverre de verdediging voldoende en adequate mogelijkheden heeft gehad om het bewijs en de bewijsvergaring aan te vechten, en anderzijds de vraag in hoeverre de wijze waarop het bewijs is vergaard heeft geleid tot twijfel over de betrouwbaarheid of nauwkeurigheid ervan.⁴ Zoals reeds gememoreerd acht het hof voldoende aanwijzingen aanwezig waaruit blijkt dat de politie de ex-vriendin van de verdachte

² [HR 13 november 2012, ECLI:NL:HR:2012:BW9338](#)

³ [EHRM 8 april 2003, nr. 39339/98 \(M.M/Nederland\)](#)

⁴ [EHRM 12 mei 2000, nr. 35394/97 \(Khan/Verenigd Koninkrijk\)](#)

ertoe heeft aangezet bijstand te verlenen aan de opsporing door stelselmatig informatie in te winnen over de verdachte, terwijl daaraan geen bevel van de officier van justitie ex artikel 126v Sv ten grondslag was gelegd. Verder stelt het hof vast dat daaromtrent niets is vastgelegd in mutaties of processen-verbaal. Tevens benadrukt het hof dat verschillende pogingen van zijn kant om de noodzakelijk geachte helderheid te verkrijgen, er niet toe hebben geleid dat er zicht is gekregen op de gang van zaken en dat de ernst en volle omvang van eventuele onregelmatigheden niet kon worden vastgesteld. Voorts staat vast dat bepaalde door de getuige aangeleverde informatie niet door de politie aan het dossier is toegevoegd, zodat niet kan worden gecontroleerd in hoeverre die informatie van betekenis zou zijn geweest voor de beoordeling van de ten laste gelegde feiten. Het hof is daarom van oordeel dat dat sprake is van een ernstige inbreuk op de beginselen van een goede procesorde, waardoor op zijn minst met grove veronachtzaming van de rechten van de verdachte aan diens recht op een eerlijke behandeling van zijn zaak tekort is gedaan. Alles bij elkaar genomen komt het hof tot de conclusie dat de verdediging op ontoelaatbare wijze is tekortgedaan in haar mogelijkheid het bewijs en de bewijsvergaring te controleren en aan te vechten. Het hof verklaart het OM niet-ontvankelijk in de strafvervolgning van het aan de verdachte ten laste gelegde aanwezig hebben van hennep en het voorhanden hebben van een veerdrukwapen en een stroomstootwapen. De vormverzuimen hebben zich niet voorgedaan in het onderzoek naar het eveneens ten laste gelegde witwassen. Daarvan wordt de verdachte echter wegens een gebrek aan wettig en overtuigend bewijs vrijgesproken.

ARTIKEL 10 EVRM: UITSPRAKEN VAN POLITICUS DRUISEN ZODANIG IN TEGEN DE GRONDWET EN DE BEGINSELEN VAN DE DEMOCRATISCHE RECHTSSTAAT DAT ZE NIET BESCHERMENSWAARDIG ZIJN

Gerechtshof Amsterdam 1 februari 2016, ECLI:NL:GHAMS:2016:296

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: artikel 10 EVRM, vrijheid van meningsuiting, artikel 137c en 137d Sr, groepsbelediging van en aanzetten tot discriminatie van homoseksuelen door politicus

Tijdens een lijsttrekkersdebat in aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen heeft de verdachte enige opmerkingen gemaakt over 'homofilie'. Deze opmerkingen vormden voor een journalist aanleiding om de verdachte na afloop van het debat te interviewen. De opnamen van het interview zijn vervolgens gemonteerd en uitgezonden.

Naar aanleiding van de uitlatingen is de verdachte vervolgd wegens groepsbelediging van en aanzetten tot discriminatie van homoseksuelen (artikel 137c en 137d Sr).

In eerste aanleg is de verdachte door de rechtbank vrijgesproken waarna het openbaar ministerie in hoger beroep is gegaan. Op 11 maart 2013 heeft het hof de verdachte in hoger beroep wederom vrijgesproken. Vervolgens is de advocaat-generaal in cassatie gegaan en heeft de Hoge Raad op 16 december 2014 het arrest van het hof vernietigd en teruggevoerd naar het hof Amsterdam.⁵

Voordat het hof in zijn nieuwe arrest ingaat op de bewijsverweren en andere bewijsmotiveringen, herhaalt het hof een aantal overwegingen van de Hoge Raad. Uit deze overwegingen leidt het hof af dat vrijspraak van artikel 137c en 137d Sr dient te volgen, indien de tenlastegelegde uitlatingen niet kunnen worden aangemerkt als beledigend respectievelijk aanzettend tot discriminatie of indien zij als (niet onnodig grievende) bijdragen aan het maatschappelijk debat kunnen worden beschouwd. Vervolgens gaat het hof in op de verweren die door de raadsman zijn gevoerd. Het hof verwerpt het verweer van de raadsman dat de uitlatingen afzonderlijk dienen te worden gezien en dat de uitlatingen ieder afzonderlijk niet beledigend zijn noch aanzetten tot discriminatie. Naar oordeel van het hof dienen de uitlatingen in onderlinge samenhang te worden gezien, omdat anders afbreuk wordt gedaan aan de betekenis van de uitlatingen. Daarnaast oordeelt het hof dat de (in samenhang beziene) uitlatingen op zichzelf beledigend van aard zijn en aanzetten tot discriminatie van homoseksuelen wegens hun homoseksuele gerichtheid. Het hof geeft aan dat de uitlatingen onmiskenbaar de strekking hebben homoseksuelen bij het publiek in een kwaad daglicht te stellen vanwege hun homoseksuele gerichtheid en dat op deze manier de groep in diskrediet wordt gebracht en de waardigheid van de groep ernstig wordt aangetast. Met zijn uitlatingen spoot de verdachte volgens het hof het publiek aan om homoseksuelen te discrimineren.⁶

Het tweede verweer dat de raadsman voert is dat het beledigende en/of discriminerende karakter van de uitlatingen wordt ontnomen door het maatschappelijke debat waarin de uitlatingen zijn gedaan en de relatie met verdachtes geloofsovertuiging. Het hof sluit zich bij de raadsman aan op het punt dat de uitlatingen in de context van het maatschappelijke debat zijn gedaan. Ten aanzien van de vraag of de uitlatingen onnodig grievend zijn, oordeelt het hof anders. Het hof geeft aan dat de verdachte in zijn functie als politicus in staat moet zijn om zaken van algemeen belang aan de orde te stellen, ook indien deze uitlatingen kunnen kwetsen, choqueren of verontrusten. Het mag echter niet zo zijn dat de uitingen (direct) strijdig zijn met de (Grond)wet en de grondbeginselen van de democratische rechtsstaat. Het hof is van oordeel dat de uitlatingen zo zeer indruisen tegen de (Grond)wet en de grondbeginselen van de democratische rechtsstaat dat deze daarom niet beschermenswaardig zijn. Daarbij komt dat het hof sterk twijfelt of de uitlatingen ook daadwerkelijk een bijdrage leveren aan het maatschappelijk debat. Om bovengenoemde redenen oordeelt het hof dat de uitlatingen als onnodig grievend dienen te worden beschouwd. Voorts geeft het hof aan dat uit het dossier niet blijkt dat de uitlatingen daadwerkelijk in verband stonden met de geloofsovertuiging van verdachte, zoals door de raadsman is aangevoerd. Naar oordeel van het hof dienen de uitlatingen worden aangemerkt als groepsbelediging en aanzetten tot discriminatie. Tot slot

⁵ HR 16 december 2014, ECLI:NL:HR:2014:3583.

⁶ Volgens het hof zetten de uitlatingen van verdachte homoseksuelen neer als vieze mannetjes, als dominante, agressieve personen met een seksuele afwijking, aan wie men een hekel mag hebben.

wordt door de raadsman betoogd dat een veroordeling in strijd is met artikel 10 EVRM omdat dat geen sprake is van een ‘*pressing social need*’. Het hof geeft enerzijds aan dat ook degenen die (zeer) kwetsende uitlatingen doen recht hebben op een hoge mate van bescherming van hun recht op vrijheid van meningsuiting. Anderzijds wijst het hof erop dat aan politici geen onbeperkt recht op vrije meningsuiting toekomt en zij niet op onverantwoorde wijze gebruik mogen maken van hun vrijheid van meningsuiting. Vervolgens oordeelt het hof dat in casu de veroordeling niet in strijd is met artikel 10 EVRM. Het hof oordeelt namelijk dat de veroordeling noodzakelijk is (in een democratische samenleving) ter bescherming van de goede naam en de rechten van anderen, namelijk de homoseksuelen, omdat de uitlatingen van verdachte mede de strekking hadden het publiek aan te zetten hen te discrimineren, door hen aan te pakken, te bestrijden en hun verblijf in Nederland tegen te gaan. Het hof vernietigt het vonnis van de rechtbank en veroordeelt de verdachte wegens groepsbelediging van en aanzetten tot discriminatie van homoseksuelen.

TERUGKEERRICHTLIJN: GEEN GEVANGENISSTRAF BIJ ONDERSCHIEPING AAN BUITENRENS SCHENGEN VAN ILLEGALE DERDELANDER OP DOORREIS

Hof van Justitie van de Europese Unie, Conclusie Advocaat-Generaal Szpunar, 2 februari 2016, C-47/15, ECLI:EU:C:2016:68 (Affum) [Hyperlink](#)

Trefwoorden: richtlijn 2008/115/EG (terugkeerrichtlijn), derdelander, doorreis, Schengenruimte, illegaal verblijf.

In onderhavige zaak is Affum, een Ghanese staatsburger, door agenten van de Franse politie onderschept bij de Kanaaltunnel, terwijl zij zich aan boord van een autobus komende uit België met bestemming Londen bevond. Zij heeft geen identiteits- of reisdocument op haar naam kunnen overleggen en is derhalve wegens illegale binnenkomst van het Franse grondgebied in verzekering gesteld. De justitiële autoriteiten van de Franse Republiek hebben een besluit tot overlevering van Affum aan de Belgische autoriteiten genomen. Zij hebben zich daarbij gebaseerd op de op 16 april 1964 gesloten overeenkomst tussen de Benelux enerzijds en de Franse Republiek anderzijds.

Deze overeenkomst heeft betrekking op het overnemen van personen aan de gemeenschappelijke grens van het grondgebied van de Benelux-landen en Frankrijk.⁷ In afwachting van de executie van voornoemd besluit is Affum in vreemdelingenbewaring gesteld.

In deze zaak wordt het Hof middels een prejudiciële vraag verzocht uitspraak te doen over de verenigbaarheid van een Franse bepaling op grond waarvan aan een onderdaan van een derde land (hierna derdelander) die bij het verlaten van de Schengenruimte is onderschept aan een buitengrens van Frankrijk een gevangenisstraf kan worden opgelegd wegens illegaal verblijf met richtlijn 2008/115/EG (de zogenoemde terugkeerrichtlijn). Tevens wordt verzocht om uitleg van de verenigbaarheid van de richtlijn met een overlevering aan de lidstaat waar de derdelander vandaan komt. Onderhavige zaak onderscheidt zich op grond van twee punten van de voorgaande zaken waarin de verenigbaarheid van een nationale regeling met richtlijn 2008/115/EG aan de orde was. In de eerste plaats heeft deze zaak betrekking op een derdelander die het grondgebied van de betrokken lidstaat *enkel met het oog op een doorreis* is binnengedrongen en bij het verlaten van de lidstaat is onderschept. In de tweede plaats is in onderhavige zaak de betrokken lidstaat niet voornemens om een terugkeerbesluit in de zin van artikel 6, lid 1, van richtlijn 2008/115 vast te stellen, maar wil hij de betrokken derdelander overleveren aan de autoriteiten van een andere lidstaat – het land van waaruit de derdelander Frankrijk is binnengekomen – op grond van een regeling die vóór de inwerkingtreding van richtlijn 2008/115 is gesloten. Ter verdediging van haar nationale wetgeving beroept de Franse Republiek zich allereerst op artikel 2, lid 2 onder a), van de richtlijn 2008/115. Deze regeling biedt aan lidstaten de mogelijkheid om de werking van de richtlijn uit te sluiten voor derdelanders die illegaal de *buitengrens* van een lidstaat hebben overschreden en vervolgens geen vergunning of recht hebben gekregen om op het grondgebied van de lidstaat te verblijven. Frankrijk is de mening toegedaan dat voornoemd artikel ook van toepassing is op personen die illegaal het grondgebied van een lidstaat via een *binnengrens* zijn binnengekomen met het doel het te verlaten en bij de verlaten zijn onderschept aan een *buitengrens*. De A-G kan zich echter niet verenigen met deze uitleg. Hij stelt zich op het standpunt dat duidelijk uit de bepaling volgt dat enkel illegale *binnenkomst* via een *buitengrens* wordt bedoeld en stelt dat de Franse republiek zich in onderhavige zaak niet kan beroepen op dit artikel.⁸ Bij de verwijzende Franse rechter bleek tevens onduidelijkheid te bestaan over de vraag of in geval van een derdelander die zich op het grondgebied van een Schengenlid bevindt met het doel om door te reizen naar een niet-Schengenlid sprake is van “illegaal verblijf” in de zin van de richtlijn valt. De A-G stelt dat, gelet op de definitie van dat begrip, een derdelander die zich aan boord van een bus bevindt zonder aan de voorwaarden voor toegang te voldoen op het grondgebied van betrokken lidstaat aanwezig is en daar dus illegaal verblijft. De vraag of de derdelander op doorreis is, is niet van belang voor de vaststelling van de illegaliteit van het verblijf. Voorts haalt Frankrijk artikel 6, lid 3, van de richtlijn 2008/115 aan. Daaruit volgt dat lidstaten ervan kunnen afzien een terugkeerbesluit uit te vaardigen indien de betrokkene op grond van een op de datum van inwerkingtreding van die richtlijn geldende „bilaterale overeenkomst of regeling” door een andere lidstaat wordt teruggenomen. De Franse regering lijkt hiermee te suggereren dat dit artikel tot gevolg heeft dat de bepalingen van de richtlijn in hun geheel niet van toepassing zijn op het hoofgeding. De A-G volgt Frankrijk hierin echter niet. Hij benadrukt dat het artikel enkel de mogelijkheid biedt om af te zien van het uitvaardigen van een terugkeerbesluit. Een lidstaat die artikel 6, lid 3 inroept, is gehouden om de volle werking van de richtlijn te waarborgen en is daarmee gebonden aan alle

⁷ Het gaat hier dus niet om overlevering op basis van een Europees aanhoudingsbevel.

⁸ Affum was Frankrijk binnengekomen via België. Omdat België en Frankrijk Schengenlanden zijn, is deze grens volgens de A-G een binnengrens. Het Verenigd Koninkrijk is geen Schengenland. De Grens met het Verenigd Koninkrijk is daarom volgens de A-G een *buitengrens*.

andere bepalingen. Tot slot beroept de Franse Republiek zich op artikel 4, lid 3, van de Schengengrenscode. Dit artikel bepaalt dat lidstaten sancties kunnen stellen op het onrechtmatig overschrijden van de buitengrenzen buiten de grensdoorlaatposten en de vastgestelde openingstijden. Daar Affum in onderhavige zaak niet heeft getracht een grens te overschrijden buiten de grensdoorlaatposten en de vastgestelde openingstijden, is die bepaling volgens de AG niet van toepassing. Affum, die illegaal de grens heeft overschreden zonder enig recht te hebben om op het grondgebied van Frankrijk te verblijven, valt volgens de A-G dan ook binnen de werkingssfeer van richtlijn 2008/115. Al met al komt de A-G tot de conclusie dat richtlijn 2008/115/EG en meer in het bijzonder de artikelen 6, lid 3, 15 en 16 zich verzetten tegen een nationale bepaling die illegale binnenkomst van een derdelander, komende uit een andere lidstaat, bestraft met een gevangenisstraf wanneer die persoon bij het verlaten van de Schengenruimte is onderschept aan een buitengrens terwijl hij op doorreis was en hij door die andere lidstaat kan worden overgenomen op grond van een regeling die vóór de inwerkingtreding van richtlijn 2008/115 is gesloten.

UITLEVERING: UITLEVERING VAN KOERDISCHE OPGEËISTE PERSOON AAN TURKIJE VERBODEN WEGENS DREIGENDE SCHENDING VAN ARTIKEL 3 EVRM

Gerechtshof Den Haag 2 februari 2016, ECLI:NL:GHDHA:2016:143

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: artikel 3 EVRM, substantial grounds, uitlevering, Turkije, Koerdische vrijheidsbeweging,

Op 17 januari 2013 hebben de Turkse Autoriteiten het Ministerie van Veiligheid en Justitie verzocht om de uitlevering van appelland voor de vervolging ter zake van deelname aan een criminele organisatie, alsmede handel in verdovende middelen. Kort daarop hebben de Turkse autoriteiten ten behoeve van appelland, die de Nederlandse en de Turkse nationaliteit heeft, een zogenoemde terugkeergarantie afgegeven.⁹ Bij uitspraak van 12 september 2014 heeft de meervoudige strafkamer van de rechtbank Rotterdam de uitlevering van appelland toelaatbaar verklaard. Bij brief van dezelfde datum heeft de rechtbank de Minister van Veiligheid en Justitie geadviseerd de uitlevering aan Turkije toe te staan. Bij beschikking van 20 februari 2015 heeft de minister de uitlevering aan Turkije toegestaan.

Tegen voornoemde beschikking heeft appelland bij dagvaarding bij de voorzieningenrechter gevorderd: primair een verbod aan de Staat om hem aan Turkije uit te leveren; subsidiair een verbod aan de Staat om hem aan Turkije uit te leveren zonder nadere garanties bij de Turkse autoriteiten te bedingen en meer subsidiair een verbod aan de Staat om hem aan Turkije uit te leveren zolang niet is voldaan aan de door de voorzieningenrechter te stellen voorwaarden. De voorzieningenrechter heeft de vorderingen van appelland afgewezen.¹⁰ Tegen dit besluit van de voorzieningenrechter richt zich het hoger beroep. Appelland stelt zich op het standpunt dat de voorzieningenrechter ten onrechte niet heeft aangenomen dat in onderhavige zaak een schending van artikel 3 EVRM dreigt, waartegen geen effectief rechtsmiddel als bedoeld in artikel 13 EVRM openstaat. Tevens voert appelland aan dat onduidelijk is welke waarde de verstrekte terugkeergarantie heeft, nu Turkije tot voorkort weigerde dergelijke garanties te verstrekken voor personen met een dubbele nationaliteit en tot nu toe niemand die onder een zodanige garantie is uitgeleverd, ook werkelijk is teruggenomen.

Appelland wijst erop dat hij een Koerdische Aleviet is en dat hij en zijn familie nauwe banden onderhouden met de Koerdische PKK. De broer en de zus van appelland hebben zich bij de PKK aangesloten en zijn in de jaren negentig doodgeschoten. Appelland zelf is sinds 1983 actief geweest in het Koerdische verzet. Hij werd van 1987 tot 2003 in Turkije gezocht in verband met terroristische activiteiten en zijn paspoort werd in 1990 in beslag genomen en pas in 2003 teruggegeven. Appelland heeft zich in 1997 teruggetrokken uit het Koerdische verzet, maar zijn dochters zetten de strijd voort. Appelland wijst tevens op het feit dat het Koerdische conflict recent is geëscaleerd in Turkije. Het Turkse regime vervolgt willekeurig oppositieleden, journalisten en activisten wegens 'belediging van de president' of 'terrorisme'. Appelland merkt op dat hij wegens zijn Koerdische afkomst extra kwetsbaar is voor de misstappen van het Turkse rechtssysteem. Dat Turkije partij is bij het EHRM doet daaraan niet af, nu uit de vele veroordelingen van het EHRM op dit gebied blijkt dat artikel 13 EVRM weinig waarde heeft.

Het hof stelt dat artikel 3 EVRM in de weg kan staan aan een uitlevering indien er gegronde redenen ("*substantial grounds*") zijn om aan te nemen dat betrokkene in geval van uitlevering een reëel gevaar ("*a real risk*") loopt te worden onderworpen aan foltering of aan een onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing.¹¹ Doet zo'n situatie zich voor dan kan de minister niet volstaan met een verwijzing naar het zogeheten vertrouwensbeginsel, inhoudende dat uitgegaan moet worden van het vertrouwen dat Turkije, die het EVRM heeft geratificeerd, de bepalingen van dat verdrag zal eerbiedigen.

Naar het oordeel van het hof is op basis van het uitgebreide betoog van appelland en de door hem in dat verband overgelegde foto's voldoende aannemelijk geworden dat zowel een deel van zijn familie als hij actief is (geweest) in de Koerdische onafhankelijkheidsstrijd. Het hof merkt tevens op dat het Turkse paspoort van appelland jarenlang is ingehouden door de Turkse autoriteiten. Ook dit is een aanwijzing dat Turkije hem destijds in verband bracht met terroristische, althans onwettelijke activiteiten. Dat appelland sinds eind jaren negentig niet meer politiek actief is, doet volgens het hof niet ter zake. Volgens het hof is het namelijk aannemelijk dat Turkije ook bijzondere aandacht zal hebben voor niet recente connecties met de PKK.

⁹ Deze garantie houdt in dat de betrokkene in geval van de oplegging van een gevangenisstraf in Turkije deze straf in Nederland zal mogen ondergaan.

¹⁰ Rb. Den Haag (vzr.) 4 november 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:13358.

¹¹ [EHRM 7 juli 1989, nr 14038/88 \(Soering/Verenigd Koninkrijk\)](#)

Het hof overweegt voorts dat appellant afdoende heeft onderbouwd dat de situatie met betrekking tot martelen in Turkije reden tot zorg blijft en dat de Turkse autoriteiten alles in het werk stellen om de PKK en zijn leden definitief uit te schakelen. Het hof verwijst in dit verband naar de door appellant aangehaalde Ambtsberichten Turkije. Hoewel het hof de Staat volgt in zijn betoog dat het te ver voert om aan te nemen dat iedere Koerd in detentie in Turkije een reëel risico loopt op een behandeling in strijd met artikel 3 EVRM, overweegt het hof dat er in onderhavige zaak gegronde redenen zijn om aan te nemen dat appellant, een persoon met een Koerdische achtergrond van wie voldoende aannemelijk is dat hij aantoonbare en relevante banden heeft of heeft gehad met het Koerdisch verzet zoals de PKK, zodanig risico loopt, óók indien uitlevering wordt gevraagd met het oog op de vervolging voor een commuun delict. Het beroep op artikel 3 EVRM slaagt, het hof vernietigt het bestreden vonnis en verbiedt de Staat om appellant uit te leveren aan Turkije.

OVERLEVERING: LEVENSLANG ALS STRAFBEDREIGING GEEN BELETSEL VOOR OVERLEVERING WEGENS MOGELIJKHEID TOT HERZIENING

Rechtbank Amsterdam 30 december 2015, ECLI:NL:RBAMS:2015:9798

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: Overleveringswet, WETS, WOTS, artikel 3 EVRM, levenslange gevangenisstraf

Onderhavige zaak heeft betrekking op een door de Britse justitiële autoriteiten uitgevaardigd Europees aanhoudingsbevel (EAB) dat strekt tot aanhouding en overlevering van de opgeëiste persoon ten behoeve van een ingesteld strafrechtelijk onderzoek ter zake van het vermoeden dat de opgeëiste persoon zich schuldig heeft gemaakt aan vier strafbare feiten. De strafbedreiging voor de feiten waarvan de opgeëiste persoon wordt verdacht, is levenslange gevangenisstraf. De opgeëiste persoon is een Nederlandse staatsburger. De raadsman van de opgeëiste persoon heeft allereerst ter zitting aangevoerd dat de overlevering dient te worden geweigerd wegens het ontbreken van een dubbele garantie¹². Hij heeft daartoe gerefereerd aan de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen (WOTS) en het verdrag inzake de overbrenging van gevonniste personen. De raadsman stelt zich op het standpunt dat uit de wetsgeschiedenis van de WOTS en thans de Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties (WETS) kan worden afgeleid dat de wetgever heeft beoogd de overlevering van Nederlanders afhankelijk te stellen van een dubbele garantie.

De rechtbank volgt de raadsman niet in zijn betoog. Zij overweegt dat de WETS de implementatie van Kaderbesluit 2008/909/JBZ van de Raad van de Europese Unie is. Dit kaderbesluit is ook door Groot-Brittannië geïmplementeerd. Uit artikel 5:2, eerste lid, van de WETS volgt dat in relatie met Groot-Brittannië deze wet van toepassing is in plaats van de WOTS en het Verdrag inzake de overbrenging van gevonniste personen. De rechtbank merkt daarop aansluitend op dat onder het regime van de WETS zij naast een terugkeergarantie niet langer mag verlangen dat een uitvaardigende lidstaat instemt met omzetting van een buitenlandse straf naar Nederlandse maatstaven. Tevens heeft de raadsman ter zitting aangevoerd dat toewijzing van het overleveringsverzoek zou leiden tot een flagrante schending van de fundamentele rechten van de opgeëiste persoon. Hij heeft daartoe gerefereerd aan een uitspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens¹³, waarin het Hof oordeelde dat levenslange gevangenisstraf zonder mogelijkheid om ooit nog vrij te komen in strijd is met artikel 3 EVRM. De raadsman voert aan dat bevestigd is dat levenslange gevangenisstraf de strafbedreiging is voor de feiten waarvan de opgeëiste persoon verdacht wordt. De rechtbank verwerpt ook dit verweer van de raadsman. Naar het oordeel van de rechtbank faalt het verweer reeds omdat in het EAB is opgenomen dat de rechtsorde van de uitvaardigende lidstaat voorziet in de herziening van de opgelegde straf of maatregel – op verzoek of ten minste na 20 jaar – strekkende tot niet-uitvoering van de straf of maatregel.

WOTS/WETS: MOMENT VAN VERZOEK TOT OVERNAME VAN DE TENUITVOERLEGGING BEPALEND VOOR DE BASIS VAN DE RECHTSHULPRELATIE

Rechtbank Den Haag 21 januari 2015, ECLI:NL:RBDHA:2015:15638

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: Wet overdracht tenuitvoerlegging vonnissen, Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties, legaliteit, rechtszekerheid

Per 1 november 2012 is de Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties in werking getreden (de WETS). Deze wet geeft uitvoering aan twee kaderbesluiten van de Raad van de Europese Unie inzake de wederzijdse erkenning van strafvonnissen. Zij vervangt in relatie met de lidstaten van de Europese Unie de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen (de WOTS). In relatie tot de lidstaten van de EU waar de kaderbesluiten nog niet zijn geïmplementeerd, blijft de WOTS van toepassing. Op 17 juli 2015 heeft Duitsland de kaderbesluiten geïmplementeerd en in relatie tot Duitsland is vanaf dat moment in beginsel dan ook de WETS van toepassing. Veroordeelde, een Nederlandse staatsburger, is op 1 oktober 2013 overgeleverd aan Duitsland, onder de garantie van teruglevering op grond van het VOGP en de WOTS. Op 28 november 2014 is betrokkene in Duitsland

¹² De dubbele garantie houdt in dat men terug mag naar zijn eigen land om daar de straf uit te zitten én dat er een omzettingsprocedure moet volgen waarbij de in de uitvaardigende lidstaat opgelegde straf wordt aangepast aan de normen in het thuisland van de opgeëiste persoon. Onder de WETS kan de straf nog wel worden aangepast, maar slechts via een aparte procedure bij het hof in Arnhem.

¹³ [EHRM \(Grote Kamer\) 9 juli 2013, nr. 66069/09 \(Vinter e.a. /Verenigd Koninkrijk\)](#).

veroordeeld voor het medeplegen van fraude met bankpassen, de feiten waarvoor hij was overgeleverd. Overeenkomstig het verzoek van de Duitse autoriteiten, vordert de OvJ tenuitvoerlegging in Nederland van de in Duitsland opgelegde gevangenisstraf. Het Duitse verzoek dateert van vóór 17 juli 2015 en is gebaseerd op het Verdrag inzake de overbrenging van gevonnenen personen (VOGP) en de WOTS. In de onderhavige zaak ziet de rechtbank zich geconfronteerd met de vraag of de WETS dan wel de WOTS van toepassing is. Naar het oordeel van de rechtbank dient voor de beantwoording van deze vraag gekeken te worden naar het moment dat een verzoekende staat aanspraak maakt op een rechtshulprelatie en niet, zoals de OvJ heeft betoogd, het moment dat de betrokkene is overgeleverd aan de verzoekende staat, onder de garantie van teruglevering. De beginselen van legaliteit en rechtszekerheid brengen mee dat de op het moment van het verzoek tot overname van de tenuitvoerlegging van de opgelegde straf geldende basis van de rechtshulprelatie, bepalend is.¹⁴ Duitsland verzocht in de onderhavige zaak vóór de implementatie van de kaderbesluiten om de veroordeelde zijn straf in Nederland te laten ondergaan. Het VOGP en de WOTS vormden op dat moment de basis van de rechtshulprelatie tussen Duitsland en Nederland. Het voorgaande maakt dat naar het oordeel van de rechtbank in de onderhavige zaak de WOTS van toepassing is.

KORTE SIGNALERINGEN

Artikel, Anneloes Kuiper-Slendebroek , ‘ Het internationale recht en de nationale rechter: de een ieder beschermende toepassing van artikel 94 Grondwet’, in: *Ars Aequi*, februari 2016

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: Artikel 94 Grondwet, rechtstreekse werking en voorrang internationaal recht, een ieder verbindende bepalingen

Artikel, Annerie Smolders , ‘ De ultieme straf: levenslang’, in: *De Groene Amsterdammer*, 18 februari 2016

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: Levenslange gevangenisstraf, Vinter-doctrine, artikel 3 EVRM

Artikel, Ferry de Jong , ‘ Media-aandacht, strafrechtelijke aansprakelijkheid en artikel 8 EVRM’, op: *Bijzonder strafrecht*, januari 2016

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: artikel 8 EVRM, media-aandacht, strafrechtelijke aansprakelijkheid, inbreuk op privacy

Nieuwsbericht, BUZA: Prejudiciële Hofzaak C-612/15 Kolev ea , 2 februari 2016

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: VWEU artikel 28 en 33, Verordening (EEG) nr. 2913/92, Richtlijn 2012/13/EU, Richtlijn 2013/48/EU

Nieuwsbericht, UN Human Rights Office of The High Commissioner: ‘Julian Assange arbitrarily detained by Sweden and the UK, UN expert panel finds’

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: Julian Assange, WikiLeaks, willekeurige detentie, lichamelijke integriteit, bewegingsvrijheid

Nieuwsbericht, Rechtspraak.nl: Prejudiciële vragen naar aanleiding van Poolse veroordeling bij verstek

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: IRK, Europees aanhoudingsbevel, veroordeling bij verstek

Persbericht, Tweede Kamer: Nieuwe leidraad voor vertalers en tolken, 8 februari 2016

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: leidraad vertolking en vertaling, eerlijk proces

¹⁴ Vergelijk de conclusie van A-G Aben van 17 november 2015 (ECLI:NL:PHR:2015:2407): de WETS is niet van toepassing, indien het verzoek tot overname van de tenuitvoerlegging is ontvangen vóórdat de betreffende lidstaat Kaderbesluit 2008/909/JBZ heeft geïmplementeerd (Nieuwsbrief december 2015).